

Kimmo Kiljunen sd

Kirjallinen kysymys hallituksen toimenpiteistä humanitaaristen viisumien myöntämisessä

Eduskunnan puhemiehelle

Viime kuukausien ja viikkojen aikana useat Euroopan maat ovat tiukentaneet viisumipolitiikkaansa Venäjän aloittaman Ukrainan hyökkäyssodan takia. Jotkut maat, esimerkiksi Puola ja Viro, ovat omaksuneet jyrkimmän kannan linjatien kaikki venäläiset turvallisuushaksi. Myös Suomi on edelleen rajoittamassa viisumien myöntämistä, ja ulkoministeri Haavisto (HS 14.9.2022) on pitänyt mahdollisena sitä, että viisumien myöntäminen lopetetaan kokonaan venäläisille Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

Nopeasti kiristyneet viisumikäytännöt huolestuttavat ihmisoikeusjärjestöjä, koska ne kohdistuvat myös ihmisoikeuksien puolustajiin, kriittisiin toimittajiin, kansalaisjärjestöjen jäseniin ja oppositioaktivisteihin turistiviisumikieltojen takia. Niin nyky-Venäjällä kuin muissakin autoritaarisissa maissa opposition, taiteilijoiden ja toisinaajattelijoiden elämä ja toimintamahdollisuudet ovat erittäin vaikeita tekaistujen syytteiden, kotietsintöjen ja jopa pitkien vankeustuomioiden takia. Monilta on riistetty passit, mikä estää maasta poistumisen edes väkivallan uhassa.

Vainon kohteena olevien taiteenharjoittajien ja taideammattilaisten auttamiseen keskittynyt non-profit-järjestö Artists at Risk raportoi, että yli 330 oppositiossa olevaa venäläistä ja valkovenäläistä taiteilijaa ja kulttuurityöntekijää on hakenut pääsyä Artists at Riskin piiriin Ukrainan sodan alkamisen jälkeen.

Tarve humanitaarisille viisumeille on suuri ja erittäin kiireellinen. Jotta ihmisoikeuksien puolustajat, toisinaajattelijat, aseistakieltäytyjät, sotilaskarkurit, taiteilijat ja opposition edustajat pääsisivät matkustamaan turvalliseen kotimaansa lähellä sijaitsevaan maahan, Suomen tulisi pikaisesti ottaa käyttöön humanitaariset viisumit. Vastaavanlainen humanitaarinen viisumi on jo käytössä ainakin Ranskassa, Saksassa ja Puolassa. Suomi voisi olla aloitteellinen EU:n puitteissa, jotta humanitaarinen viisumi voitaisiin ottaa osaksi koko Schengen-alueen yhteistä viisumipolitiikkaa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus on ryhtymässä humanitaaristen viisumien myöntämisessä?

Kirjallinen kysymys KK 477/2022 vp

Helsingissä 21.9.2022

Kimmo Kiljunen sd